

จดหมายเปิดผนึก

ข้อห่วงใยและข้อเสนอต่อผลกระทบการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติจากพม่าในกรณีสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า

จากสถานการณ์ชายแดนไทย-เมียนมา ตรงข้ามพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2567 เป็นต้นมา ได้ทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยกลุ่มต่อต้านรัฐบาลทหารเมียนมาที่ประกอบด้วยกองกำลังผสมจากกองกำลังสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) กองกำลังพิทักษ์ประชาชน (PDF) และกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (BGF) ได้เข้าโจมตีฐานที่มั่นของทหารเมียนมาในพื้นที่รอบเมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง และสามารถเข้ายึดฐานที่มั่นของทหารเมียนมาได้อย่างต่อเนื่อง

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีแนวโน้มว่า อาจจะถูกหลุมพรางทำให้เกิดการปิดด่านชายแดน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเดินทางและความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งผู้ที่ต้องเดินทางในพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้ในปัจจุบันแนวนโยบายการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของกระทรวงแรงงาน มีกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวอย่างน้อย 3 กลุ่ม ได้แก่

หนึ่ง กลุ่มแรงงาน MoU ที่ครบ 4 ปี และอยู่ระหว่างการดำเนินการกลับเข้ามาทำงานใหม่ตามมติกรม. 3 ตุลาคม 2566 ซึ่งต้องเดินทางไปยังพื้นที่ชายแดนแม่สอด-เมียวดี เพื่อจัดดำเนินการตามเงื่อนไขของมติ กรม.ข้างต้น โดยจะมีระยะเวลาผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยเพื่อรอการดำเนินการชั่วคราวได้ถึง 30 เมษายน 2567 เท่านั้น ซึ่งประเมินว่ามีประมาณ 50,000

สอง กลุ่มแรงงาน MoU ที่ครบ 4 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 เป็นต้นไป ซึ่งตามเงื่อนไขจะต้องเดินทางกลับประเทศต้นทางและมีระยะเวลาพัก 30 วัน ก่อนนำเข้ามาทำงานในประเทศไทยอีกครั้ง ซึ่งจะมีจำนวนประมาณ 100,000 คน

สาม กลุ่มจ้างงานตามฤดูกาลหรือไปกลับตามมาตรา 64 ของพรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ซึ่งจะใช้บัตรผ่านแดนเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนประมาณ 20,000 คน

แรงงานข้ามชาติทั้ง 3 กลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์การสู้รบในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ของรัฐบาลทหารพม่า เช่น มาตรการบังคับเกณฑ์ทหาร หากไม่มีมาตรการจากรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นย่อมเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจการผลิตของประเทศไทยโดยเฉพาะอุตสาหกรรมส่งออกที่ใช้แรงงาน MoU เป็นจำนวนมาก รวมถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีการจ้างแรงงานประเภทไปกลับ รวมทั้งหากไม่มี

การแก้ไขเบื้องต้นประเทศไทยอาจจะมีแรงงานข้ามชาติที่ต้องอยู่อาศัยและทำงานแบบไม่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทยเกือบ 2 แสนคน

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทางเครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ มีข้อเสนอต่อ รัฐบาลไทยและกระทรวงแรงงานดังนี้

1. กระทรวงแรงงานควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีนโยบายผ่อนผันขยายเวลาการดำเนินการออกไปก่อน โดยกำหนดให้นายจ้างและแรงงานข้ามชาติใช้หลักฐานเอกสารเดิม และแบบบัญชีรายชื่อที่ออกโดยสำนักงานจัดหางาน มายื่นขออนุญาตทำงาน เพื่อสามารถทำงานและอยู่อาศัยในประเทศไทยได้ไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2567
2. กระทรวงแรงงานควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติผ่อนผันให้แรงงาน MoU ครบ 4 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 ให้อยู่และทำงานในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวไม่เกิน 2 ปี นับจากวันที่การได้รับอนุญาตให้ทำงานเดิมสิ้นสุด โดยใช้เอกสารหนังสือเดินทาง และใบอนุญาตทำงานเดิมมาเป็นหลักฐานในการยื่นขออนุญาตทำงาน
3. กระทรวงแรงงานควรเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการผ่อนผันให้แก่แรงงานข้ามชาติที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า ตามเงื่อนไขของการขออนุญาตทำงานตามมาตรา 64 ของพรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2567 ให้สามารถอยู่และทำงานในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลา 1 ปี และพิจารณาต่อได้อีกครั้งละ 1 ปีตามมติของคณะกรรมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว โดยให้มีการดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติและยื่นขออนุญาตทำงานกับสำนักงานจัดหางานต่อไป

ทั้งนี้เพื่อบรรเทาปัญหาทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ และเพื่อความปลอดภัยและแก้ไขปัญหาของแรงงานข้ามชาติ ที่ไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จนกว่าสถานการณ์ในประเทศไทยพม่าจะดีขึ้น

เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ

12 เมษายน 2567

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ

นายอดิศร เกิดมงคล ผู้ประสานงาน เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ

โทรศัพท์ 089 788 7138 หรือ อีเมลล์ adisorn.keadmongkol@gmail.com